

काठमाडौं महानगरपालिका
प्रशासन सेवा, सहायकस्तर चौथो तह, सहलेखापाल पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- संयुक्त र एकिकृत परीक्षा प्रणाली (**Integrated & Unified Examination System**) को आधारमा निम्नानुसारको हुनेछ ।

प्रथम चरण :- प्रारम्भिक परीक्षा पूर्णाङ्क :- १००
द्वितीय चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००
तृतीय चरण :- सीप परिक्षण र अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ५५

प्रथम चरण :- प्रारम्भिक परीक्षा पूर्णाङ्क :- १००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रारम्भिक परीक्षा	सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परिक्षण (General Knowledge & General Mental Ability Test)	१००	५०	वस्तुगत (Objective): बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Questions)	५० प्रश्न X २ अङ्क	४५मिनेट

द्वितीय चरण – लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)							
पत्र / विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय		
प्रथम	विज्ञान र गणित (Science & Mathematics)	१००	४०	वस्तुगत (Objective): बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Questions)	५० प्रश्न X २ अङ्क	१ घण्टा	
द्वितीय	सामाजिक अध्ययन तथा कार्यालय संचालन (Social studies and Office practices)	१००	४०	विषयगत (Subjective): छोटो र लामो उत्तर (Short & long Answers)	३ प्रश्न X १० अङ्क १४ प्रश्न X ५ अङ्क	२:३० घण्टा	
कूल पूर्णाङ्क		२००					
तृतीय चरण – कम्प्युटर सीप परिक्षण र अन्तर्वार्ता (Computer Skill Test & Interview)							
विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		समय			
कम्प्युटर सीप परिक्षण (Computer Skill Test)	१५	प्रयोगात्मक (Practical)		१५ मिनेट			
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Interview)	४०	मौखिक (Oral)					

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रम योजना तीन चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- संयुक्त र एकिकृत परीक्षा प्रणाली (**Integrated & Unified Examination System**) को आधारमा प्रशासन समूह सबै उप समूहको लागि पाठ्यक्रमको विषयवस्तु (पाठ्यवस्तु) समान/एउटै हुनेछ ।

काठमाडौं महानगरपालिका
प्रशासन सेवा, सहायकस्तर चौथो तह, सहलेखापाल पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

३. प्रथम चरण (प्रारम्भिक परीक्षा) र लिखित परीक्षाको पत्र/विषयहरूको परीक्षा माथि उल्लिखित सबै सेवा र अन्तर्गतका समूहको लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकै दिन सम्पन्न हुनेछ ।
४. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
५. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (**Multiple Choice**) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
६. विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका १० अङ्कका प्रश्नहरूको हकमा १० अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (**Two or more parts of a single question**) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (**Short notes**) सोध्न सकिने छ ।
७. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार पत्र/विषयको विषयवस्तु (पाठ्यवस्तु) मा दिइएको अनुसार हुनेछ ।
८. यस पाठ्यक्रममा जसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधनभई हटाईएका वा थप गरी संशोधनभई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
९. प्रथम चरणको प्रारम्भिक परीक्षामा उत्तिर्ण उम्मेदवारहरू मात्र दोस्रो चरणको लिखित परीक्षामा सम्मिलित हुन सक्नेछन् । र प्रथम तथा दोस्रो चरणको परीक्षाको अंक जोडी लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशन हुनेछ । लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र तृतीय चरणको कम्प्यूटर सीप परिक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
१०. कम्प्यूटर सीप परीक्षण तोकिएको दिनमा मात्र हुनेछ । कम्प्यूटर सीप परीक्षणमा अनुपस्थित उम्मेदवार अन्तर्वार्तामा सम्मिलित हुन पाउने छैन ।
११. उम्मेदवार छनौट गर्दा लिखित नतिजाको अंक (प्रारम्भिक परीक्षाको अंक + लिखित परीक्षाको अंक), कम्प्यूटर सीप परीक्षणको अंक र अन्तर्वार्ताको औषत अंकको कुलयोगको आधारमा योग्यताक्रम अनुसार उम्मेदवार छनौट गरिने छ ।
१२. कम्प्यूटर सीप परीक्षणमा नेपाली तथा अंग्रेजी भाषाको वेग परीक्षा तथा Microsoft word document बाट ५।५ अंक अंकभार हुने छ ।

काठमाडौं महानगरपालिका
प्रशासन सेवा, सहायक स्तर चौथो तह, सहलेखापाल पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रारम्भिक परीक्षा :- सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परिक्षण

१.	सामान्य ज्ञान	अङ्क- ७०
१.१	सौर्यमण्डल र पृथ्वी सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।	२ अंक
१.२	विश्वको भुगोल - महादेश, महासागर, ध्रुव, अक्षांश, देशान्तर, समय, दुरी, पर्वतश्रृंखला, भूकम्प, ज्वालामुखी, नदी, हिमनदी, ताल, जलवायु, आदि ।	६ अंक
१.३	नेपालको भुगोल - भौगोलिक अवस्था, धरातलीय स्वरूप र प्राकृतिक सम्पदा (जलस्रोत, जीवजन्तु, वनस्पति, माटो, खनिज पदार्थ, पहाड, आदि) ।	८ अंक
१.४	विश्वको इतिहास - औद्योगिक क्रान्ति, फ्रान्सको राज्यक्रान्ति, अमेरिकी स्वतन्त्रता सङ्ग्राम, रुसी/अक्टोवर क्रान्ति, प्रथम र द्वितीय विश्वयुद्ध तथा भारतीय स्वतन्त्रता सङ्ग्राम; घटना, कारण र परिणामहरू ।	४ अंक
१.५	नेपालको इतिहास (प्राचीन कालदेखि हालसम्म)	६ अंक
१.५.१	किरातकाल, लिच्छविकाल र मध्यकाल; सामाजिक, सास्कृतिक, आर्थिक एव राजनीतिक अवस्था ।	
१.५.२	आधुनिक इतिहास (नेपालको एकीकरण देखि हालसम्म); राजनीतिक घटनाक्रम, सामाजिक, सास्कृतिक र आर्थिक अवस्था) ।	
१.६	नेपालको सामाजिक अवस्था, परम्परा, मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, सस्कृति, कला, साहित्य, संगीत, सास्कृतिक सम्पदा र आर्थिक अवस्था (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, विकास योजना, आदि) सम्बन्धी जानकारी ।	१० अंक
१.७	मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञानका प्रमुख आविष्कार र नविनतम गतिविधिहरू सम्बन्धी जानकारी ।	२ अंक
१.८	पर्यावरण, जैविक विविधता, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन, विपत्त व्यवस्थापन, वातावरण व्यवस्थापन, प्रदुषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बसोवास (बसाइँसराइ), गरीबी, स्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण, आदि सम्बन्धी जानकारी ।	१० अंक
१.९	नेपालको शासनपद्धति र सरकार - संविधान, राजनीतिक व्यवस्था, स्थानीय सरकार स्थानीय स्वायत्त शासन, सुशासन, सुशासन प्रणालीको शैद्धान्तिक अवधारणा सेवा प्रदान पद्धती आदि ।	४ अंक
१.१०	अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था - संयुक्त राष्ट्रसंघ र क्षेत्रीय संगठन (सार्क, आसियान, युरोपियन युनियन)	६ अंक
१.११	राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक, खेलकुद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत, आदि लगायत राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरू र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरू सम्बन्धी जानकारी ।	१२ अंक

बौद्धिकपरीक्षण अन्तर्गत साधारणतया देहायका उप-परीक्षणहरु पर्दछन् : शाब्दिक तार्किक परीक्षण, मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षण र अशाब्दिक अमूर्त तार्किक परीक्षण ।

- २.१ शाब्दिक तार्किक/चार्तुयता परीक्षणमा बोध, शब्दज्ञान, अनुक्रम, समरुपता, वर्गीकरण, कोडिङ- डिकोडिङ, दिशा र दुरी ज्ञान परीक्षण, तर्क विचार सम्बन्धी, श्रेणीक्रम (पंक्तिक्रम), आगमन, निगमन आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरु समावेश गरिनेछ । १० अंक
- २.२ मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षणमा अनुक्रम (श्रेणीक्रम), समरुपता, वर्गीकरण, कोडिङ, छान्डिएका संख्या (अक्षर/संकेत) मिलाउन, साभ्ना गुण, मेट्रिक्स, तथ्यांक व्याख्या, तथ्यांक जाँच (रुजु), अकगणितय तर्क /क्रिया सम्बन्धी, आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरु समावेश गरिनेछ । १२ अंक
- २.३ अशाब्दिक तार्किक परीक्षणमा अनुक्रम, समरुपता, एकरुपता, वर्गीकरण, चित्रात्मक विश्लेषणात्मक तर्क सम्बन्धी, भेन चित्र, मेट्रिक्स, त्रिभुज र वर्गहरुका रचना, चित्र वा आकृति बनावट र विश्लेषण आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरु समावेश गरिनेछ । ८ अंक

काठमाडौं महानगरपालिका
प्रशासन सेवा,सहायक स्तर चौथो तह, सहलेखापाल पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : विज्ञान र गणित

१. विज्ञान

- १.१ गति र शक्ति
- १.१.१ नाप र एकाई
  - १.१.२ न्यूटनको चाल सम्बन्धी नियम
  - १.१.३ न्यूटनको गुरुत्वाकर्षण सम्बन्धी नियम
  - १.१.४ आर्किमिडिजको सिद्धान्त र प्रयोग
  - १.१.५ कार्य, शक्ति र सामर्थ्य
  - १.१.६ उर्जाको श्रोत र यसको संरक्षण
- १.२ हाम्रा वरिपरिका भौतिक गतिविधि
- १.२.१ प्रकाशको परावर्तन र आवर्तन
  - १.२.२ लेन्सहरु र तिनको प्रयोग
  - १.२.३ तापको प्रसारण र तापको समीकरण
  - १.२.४ प्रतिध्वनी र गुञ्जयमान असर
- १.३ धारा विद्युत र चुम्बकत्व
- १.३.१ ओहमको नियम
  - १.३.२ धारा, विद्युतका असरहरु
  - १.३.३ चुम्बकीय क्षेत्र
  - १.३.४ विद्युत, मोटर, जेनरेटर, ट्रान्सफर्मर र तिनको कार्य सिद्धान्त
- १.४ वस्तुको परिवर्तन
- १.४.१ भौतिक र रासायनिक परिवर्तन
  - १.४.२ आयोनिकरण र मिश्रण
  - १.४.३ अम्ल, क्षार र लवण
  - १.४.४ तत्व, यौगिक र रासायनिक प्रतिक्रिया
- १.५ हाम्रा वरपरका पदार्थहरु
- १.५.१ अक्सिजन, कार्बन डाईअक्साइड र एमोनिया ग्याँसको गुण तथा उपयोगहरु
  - १.५.२ मिथेन, इथेन, इथाइल अल्कोहल र गिल्सीरिनको परिचय र उपयोगहरु
  - १.५.३ सिमेन्ट, सेरामिक्स, साबुन, प्लाष्टिक, रासायनिक मल र किटनाशक औषधिको परिचय र उपयोग
  - १.५.४ कडा र नरम पानी ।
- १.६ सजीव र वातावरण
- १.६.१ लामखुट्टे र तोरीको जीवनचक्र
  - १.६.२ पारिस्थितिक पद्धति र खाद्य श्रृङ्खला
  - १.६.३ जीव भू-रासायनिक चक्र
- १.७ जीवन प्रक्रिया
- १.७.१ श्वास प्रश्वास, प्रकाश संश्लेषण र उत्सवेदन ।
  - १.७.२ मानव स्नायु प्रणाली
  - १.७.३ मानव शरीरमा रक्त संचालन प्रकृया ।
- १.८ क्रम विकास र वंशाणुगत गुण सम्बन्धी अध्ययन
- १.८.१ मेण्डलको सिद्धान्त र प्रयोग
  - १.८.२ डार्विनको सिद्धान्त, क्रम विकासका प्रमाणहरु, डि.एन.ए. तथा आर.एन.ए

काठमाडौं महानगरपालिका
प्रशासन सेवा,सहायक स्तर चौथो तह, सहलेखापाल पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- १.९ पृथ्वी र ब्रह्माण्ड
१.९.१ सौर्यमण्डल, कालो छिद्र ग्रहण र चन्द्रमाको कला ।
१.९.२ मौसम र ऋतु
१.९.३ प्राकृतिक श्रोतहरु ।
- १.१० सूचना र संचार प्रविधि
१.१०.१ सूचना र सञ्चार
१.१०.२ इन्टरनेट र संचार साधनको रूपमा कम्प्युटर ।
१.१०.३ आधुनिक प्रविधिका सकारात्मक र नकारात्मक असरहरु ।
२. गणित
- २.१ गणितका आधारभूत क्रियाहरु तथा ऐकिक नियम (बढीमा तीनवटा राशिहरु भएको साधारण समस्याहरु ।
- २.२ प्रतिशत
■ भिन्नलाई दशमलव र प्रतिशत, दशमलवलाई भिन्न र प्रतिशत तथा प्रतिशतलाई भिन्न र दशमलवमा रुपान्तरण सम्बन्धी समस्याहरु ।
■ प्रतिशत सम्बन्धी साधारण शाब्दिक समस्याहरु, पारिवारिक बजेट समेत ।
- २.३ नाफा नोक्सान र छुट
■ वास्तविक नाफा वा वास्तविक नोक्सान, नाफा प्रतिशत वा नोक्सान प्रतिशत वा छुट सम्बन्धी कुनै एक भएको साधारण समस्याहरु ।
- २.४ कमीशन तथा कर (कमीशन, कर र लाभांश सम्बन्धी समस्याहरु)
- २.५ साधारण व्याज र चक्रिय व्याज :
■ साधारण व्याज र चक्रिय व्याज सम्बन्धी सामान्य समस्याहरु, व्याजदर, समयपूर्ण संख्या हुने तथा समय बढीमा २ वर्ष मात्र ।
- २.६ जनसंख्या वृद्धि र मिश्रह्रास
■ जनसंख्या वृद्धि र मिश्रह्रास सम्बन्धी साधारण समस्याहरु, समय बढीमा २ वर्ष अघि वा पछि, र दर पूर्ण संख्या भएको ।
- २.७ घरायाशी अंकगणित
■ बिजुली र पानीको मीटर जाच, बिजुली, पानी र टेलिफोनको महशुल तथा मुद्रा विनिमय सम्बन्धी कुनै एक भएको दैनिक जीवनका घरायाशी साधारण समस्याहरु ।
- २.८ परिमिति क्षेत्रफल र आयतन
■ दिइएको नापको आधारमा त्रिभुजाकार वा वृताकार वा आयातकार (वर्गाकार समेत) क्षेत्रको परिमिति र क्षेत्रफल निकाल्ने साधारण समस्याहरु ।
■ दिइएको नापको आधारमा बेलनाकार वा गोलाकार क्षेत्रको क्षेत्रफल र आयतन तथा घनाकार क्षेत्रको आयतन निकाल्ने साधारण समस्याहरु ।
- २.९ तथ्यांकशास्त्र

काठमाडौं महानगरपालिका
प्रशासन सेवा,सहायक स्तर चौथो तह, सहलेखापाल पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- दिइएको स्तम्भचित्र वा रेखाचित्र वा वृत्तचित्रको अध्ययन गरी प्रश्नहरूको समाधान निकाल्ने ।
- वैयक्तिक श्रेणी वा खण्डित श्रेणीको आँकडाबाट औसत (अंकगणितिय मध्यक वा मध्यिका वा रीत वा गुणात्मक मध्यक वा हरात्मक मध्यक) गणना सम्बन्धी समस्याहरू ।

समाप्त

प्रथम पत्र विज्ञान र गणित विषयका पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या निम्नानुसार हुनेछ ।

प्रथम पत्र	विज्ञान										गणित									
अंकभार	५०										५०									
एकाई	१.१	१.२	१.३	१.४	१.५	१.६	१.७	१.८	१.९	१.१०	२.१	२.२	२.३	२.४	२.५	२.६	२.७	२.८	२.९	
प्रश्नसंख्या	३	२	३	३	३	२	३	२	२	२	३	३	३	२	३	२	३	३	३	
जम्मा प्रश्न	२५										२५									

काठमाडौं महानगरपालिका
प्रशासन सेवा,सहायक स्तर चौथो तह, सहलेखापाल पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : सामाजिक अध्ययन तथा कार्यालय व्यवस्थापन

खण्ड (क) अंक ४०

१. सामाजिक अध्ययन :

- १.१ नेपालको भूगोल (भौगोलिक स्थिति) धरातलीय स्वरूप, हावापानी, जनजीवनमा भौगोलिक वातावरणको प्रभाव र नक्सामासम्बन्धी सामान्य जानकारी ।
- १.२ नेपालको राजनैतिक विभाजनका आधार, महत्व र विशेषता ।
- १.३ नेपालको विकासको पुर्वाधारहरु (शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, संचार, खानेपानी, विद्युत तथा अन्य उर्जाका श्रोतहरु आदि) को विकासको अवस्था ।
- १.४ नेपाली समाजका परम्परा, सामाजिक मूल्य र मान्यता, प्रचलित प्रमुख धर्म, जातजाती, भाषाभाषी र संस्कृति ।
- १.५ सामाजिक समस्या र विकृतिहरु र त्यसको समाधान
- १.६ सामाजिक द्वन्दका कारणहरु, असर र द्वन्द व्यवस्थापनका उपायहरु
- १.७ नेपालको वर्तमान शासनपद्धति - संविधान (संवैधानिक अंगहरु, मौलिक हक र कर्तव्य, व्यवस्थापिका कार्यपालिका र न्यायपालिका)

खण्ड (ख) अंक ३०

२. स्वास्थ्य जनसंख्या र वातावरण :

- २.१ रोग, पोषण, दुर्व्यसन र सामुदायिक स्वास्थ्य
  - २.१.१ रोगको परिचय, सर्ने र नसर्ने रोग, सरुवा रोग सर्ने माध्यमहरु
  - २.१.२ पोषणको परिचय, सन्तुलित भोजनको परिचय र महत्व, कुपोषण र यसका कारणहरु ।
  - २.१.३ धूम्रपान, मद्यपान र लागुपदार्थको परिचय, ती कुलतमा लाग्नुका कारण, असर र बच्ने उपायहरु ।
  - २.१.४ सामुदायिक स्वास्थ्यको अवधारणा, नेपालका प्रमुख स्वास्थ्य समस्याहरु र यसको समाधानमा व्यक्ति, परिवार र समुदायको भूमिका ।
  - २.१.५ उपभोक्ता स्वास्थ्यको परिचय र महत्व
- २.२ जनसाङ्ख्यिकी, जनसंख्या परिवर्तन र जनसंख्या व्यवस्थापन
  - २.२.१ नेपालको जनसंख्या स्थिति, जनसंख्या वितरण, जनसंख्यिक तत्वहरु, प्रक्रिया र मापन ।
  - २.२.२ जनसंख्या परिवर्तनका कारणहरु र तीव्र जनसंख्या वृद्धिका असरहरु ।
  - २.२.३ जनसंख्या व्यवस्थापन ।
- २.३ जैविक विविधता र वातावरण व्यवस्थापन
  - २.३.१ जैविक विविधताको अवधारणा र वर्गीकरण तथा महत्व ।
  - २.३.२ वातावरण व्यवस्थापनको परिचय र महत्व ।

काठमाडौं महानगरपालिका
प्रशासन सेवा,सहायक स्तर चौथो तह, सहलेखापाल पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (ग) अंक ३०

३. कार्यालय संचालन तथा विविध

३.१ कार्यालय संचालन

३.१.१ पत्रव्यवहार / चिठिपत्र

३.१.१.१ परिचय, उद्देश्य, चिठिका प्रकार (प्रयोग र प्राथमिकताका आधारमा)

३.१.१.२ दर्ता र चलानी

३.१.२ अभिलेख व्यवस्थापन

३.१.२.१ अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय उद्देश्य र आवश्यकता ।

३.१.२.२ फाइलिङ्ग सम्बन्धी जानकारी ।

३.१.२.३ कार्यालय व्यवस्थापनमा कम्प्युटर प्रणालीको आवश्यकता र महत्व ।

३.२ लेखा र राजश्व सम्बन्धी जानकारी

३.२.१ दोहोरो लेखा प्रणाली, सरकारी लेखा प्रणाली र लेखापरीक्षण सम्बन्धी जानकारी ।

३.२.२ गोश्वारा भौचर, बैंक नगदी किताब र बजेट हिसाब परिचय र प्रयोग ।

३.२.३ वर्तमान जिन्सी श्रेस्ता प्रणाली ।

३.२.३ स्थानीय निकायले लगाउने कर, सेवाशुल्क तथा दस्तुर सम्बन्धी जानकारी ।

३.३ स्थानीय निकाय र विविध :

३.३.१ स्थानीय स्वायत्त शासनको परिचय तथा महत्व

३.३.२ स्थानीय निकायको परिचय, गठन, पदपूर्ति, सेवा सुविधा, आचरण र सजाय सम्बन्धी जानकारी ।

३.३.३ नेपाल सरकारको केन्द्रीय तथा स्थानीय निकायको संरचना र संगठन सम्बन्धी जानकारी ।

३.३.४ सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धि सामान्य जानकारी ।

३.३.५ नागरिक वडापत्र र सुशासन

३.३.६ पञ्जीकरण सम्बन्धी व्यवस्था

३.३.७ नाता प्रमाणित तथा नागरिकता लगायतका सिफारिस सम्बन्धी व्यवस्था ।

समाप्त

द्वितीय पत्र सामाजिक अध्ययन तथा कार्यालय संचालन विषयका पाठ्यक्रमका एकाईहरुबाट सोधिने प्रश्नहरुको संख्या निम्नानुसार हुनेछ ।

तृतीयपत्रका एकाई	१	२	३	जम्मा प्रश्न संख्या
अंकभार	४०	३०	३०	
छोटो उत्तर प्रश्न	४	२	४	१०
लामो उत्तर प्रश्न	२	२	१	५
जम्मा प्रश्न संख्या	६	४	५	१५